

Justitieombudsmannen
Per Lennerbrant

Datum
2022-09-28

Dnr
R 58-2022

1 (2)

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Ett hållbart mediestöd för hela landet (Ds 2022:14)

(Ku2022/01230)

Riksdagens ombudsmän (JO) har inbjudits att lämna synpunkter på promemorian.

Mitt yttrande begränsas till frågan om demokrativillkor och förbudet att överklaga beslut om mediestöd. I övrigt avstår jag från att yttra mig.

Jag har tidigare ställt mig positiv till demokrativillkor när det allmänna ger bidrag till enskilda (se yttrandet över betänkandet Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU 2019:35). Den principiella hållningen gäller även för mediestöd.

Med hänsyn till mediernas betydelsefulla roll för den fria åsiktsbildningen och till den grundlagsskyddade tryck- och yttrandefriheten förutsätter ett demokrativillkor för mediestöd att olika intressen kan balanseras på ett godtagbart sätt. I promemorian förs en diskussion i frågan, men jag anser att fördjupade överväganden behövs.

Oavsett hur avvägningen faller ut, är det viktigt att de villkor som ställs upp är tillräckligt precisa. Om regeringen går vidare med utredningens förslag finns det anledning att ytterligare precisera vad som ligger i kravet på att en publicistisk verksamhet inte står i strid med grunderna för det demokratiska styrelseskicket samt respekten för alla människors lika värde och den enskilda människans frihet, integritet och värdighet (se 5 § 1 i den föreslagna lagen).

Beslut enligt den föreslagna förordningen om mediestöd får inte överklagas (se 39 § i förordningen). Om mediestöd nekas med hänvisning till bristande uppfyllelse av ett demokrativillkor kan det innebära ett utpekande på ett ofördelaktigt sätt. Frånvaron av en möjlighet att överklaga är därför inte oproblematiske.

JO har tidigare haft invändningar mot ett överklagandeförbud när demokrativillkor ställs upp för ekonomiskt stöd, se t.ex. JO:s remissyttranden över betänkandet En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70) och promemorian Demokrativillkor för stöd ur Allmänna arvsfonden. Dessa invändningar är relevanta även här.

Frågan om huruvida ett överklagandeförbud är godtagbart har inte analyserats tillräckligt i promemorian. Det vore även värdefullt om överklagandefrågan belystes i ljuset av vad som följer av artikel 6.1 i Europakonventionen.